

RILA (Musala, 2925m i Maljovica, 2729m)

23.10. – 26.10. 2008.

“Čini mi se da se čovek koji se uzdigao iznad mesta običnog življenja začudi u običnim osećajima. Čim se više približimo eteričnim predelima, to je čovekova duša bliža svojoj izvornoj čistoći. Ozbiljan si, a nisi melanholičan, tih si, a ne bezosećajan, zadovoljan da postojiš i misliš...Sve prevelike želje se spuste na dno srca, lako i slatko ti je pri duši...” (Ž.Ž. Ruso).

Svi naši planinarski izleti se pamte. Postaju neraskidivi deo našeg bića. Slike predela koje nosimo u sebi jasne su i upečatljive. Ovo naše putovanje u Bugarsku, na planinu Rilu, sigurno će ostati jedno od možda najinteresantnijih i najzujbudljivijih...U jednom vikendu, popeli smo se na Musalu, najviši vrh Bugarske i Balkana, i Maljovicu. I dok smo sa tih vrhova posmatrali nepregledna prostranstva, tako lako i slatko bilo nam je pri duši...

Krenuli smo u četvrtak uveče, u 9 sati. Na platou ispred hrama, sačekao nas je veliki, luksuzan autobus u koji smo se udobno smestili i naše putovanje je započelo. Usput smo pokupili još nekoliko planinara. Na putevima nije bilo gužve, granicu smo lako prešli, tako da smo već oko pola 4 ujutru bili u Bugarskoj. Po proceni našeg vodje, jako rano bismo stigli u Sofiju, dugo čekali da se radnje otvore, a onda bi bilo i malo vremena za neki eventualni šoping. Kako nam se i po prognozi za to pre podne smeškalo lepo i sunčano vreme, vodja odlučuje da ne idemo u Sofiju, već da se uputimo pravo ka Borovecu. Uskladili smo satove po bugarskom vremenu i oko pola osam ujutru, već smo bili ispred našeg hotela. Nismo ulazili, već smo se pored autobusa na brzinu prepakovali, a Lončar je opet predložio da deo uspona idemo žičarom, kako bismo izbegli ne baš posebno zanimljiv deo staze, tj. tri kilometra asfalta, kao i nekoliko kilometara širokog, kolskog puta kroz šumu kojim čak prolaze i (jača) vozila. Žičara je radila od osam sati, tako da smo se vrlo brzo svi smestili u gondole i vinuli u visine.

I to je poseban osećaj...gondola nas polako podiže gore, sve više i više, iznad puteva...Sve više i više, iznad ogromnih šumskih prostranstava koja su sva šarena, obojena najlepšim jesenjim bojama... Sve više i više...iznad oblaka.

Gondola

Na prevoju

Odjednom, iznad te guste šume i belih oblaka, obasjavaju nas prvi jutarnji zraci sunca, a plavo nebo otvara se široko ispred nas. Veličanstveno...I tako, uz povremeno škripitanje gondole na sajli i njeno blago ljuljuškanje, posle dvadeset minuta vožnje, izlazimo na **2220 metara** – prevoj **Jastrebec**.

I opet ti neverovatni prizori mora od oblaka i vrhova planina koji iz njih vire kao tamna ostrvca... svuda ispred nas...Stavili smo rančeve na ledja i uputili se dalje, lepom stazom, bez velikog uspona, do planinarskog doma, “hiže” **Musala (2389m)**. Posle sat vremena laganog hoda, oko 10 sati ujutru, stigli smo ispred doma.

Dom Musala

Odras u jezeru

Ceo taj kompleks trenutno se renovira. Pored planinarskog doma, izgradjen je i veliki objekat koji će biti namenjen skijašima, ali ni on nije u potpunosti završen. Raspakovali smo se, smestili po sobama, doručkovali i oko 11 sati, krenuli na uspon. Kamenita staza vodi pored predivnih jezera u čijim se modrim i zelenim bojama ogledaju planininski masivi i stene.

Imamo dosta vremena, pa pravimo pauze i fotografišemo...Čini mi se da nijedna fotografija ne može da dočara tu neopisivu lepotu prizora. Jednostavno, potrebno je da ste tamo, da to doživite, osetite, da vi i priroda postanete jedno...U planinarskom domu **Everest (2709m)**, popili smo čaj, a zatim krenuli grebenom na poslednji uspon od 220 metara nadmorske visine. Na nekim mestima, povremeno smo prelazili i preko tankog sloja snega koji je mestimično bio zaleđen.

Često smo se zaustavljali kako bismo sa visine opet posmatrali te "gorske oči" pored kojih smo malopre prošli, naš dom, prevoj Jastrebec, druge vrhove, Maljovicu, na koju ćemo u nedelju, bele oblake kao more...

Gorske oči

...sve tako jasno i čisto, kao na dlanu...

Dom Everest i jezero

Zimskom stazom, preko ogromnih kamenih blokova i stena, držeći se povremeno za debelu i jaku sajlu, popeli smo se na **Musalu (2925m)** oko 1 sat.

Sajla na grebenu

U našoj grupi, koju su uglavnom činili mladi ljudi, bilo je puno planinara kojima je ovo bila najveća dostignuta visina. Usledile su čestitke i poljupci.

Musala

Dugo smo se zadržali na vrhu. A onda su oblaci i magla polako i postepeno počeli da prekrivaju plavetno nebo i zaklanjaju sunce. Napustili smo to divno mesto, srećni, ispunjeni, ponosni... Tako slatko i lako bilo nam je u duši. Vratili smo se istom stazom i već oko 4 sata bili u domu. U tom momentu, magla je potpuno obavila ceo taj predeo i nije se podigla do sutradan ujutru. Tada smo shvatili da je izmena našeg plana za taj dan bio odličan potez. Iskoristili smo lepo vreme da sve što smo planirali i ostvarimo... magli, sve bi bilo potpuno drugačije. U hladnoj trpezariji planinarskog doma, na brzinu smo pojeli pasulj, a onda se uvukli u tople vreće i jako, jako rano zaspali.

Subota je osvanula oblačna, ali se magla potpuno razišla. Oko 8 ujutru napustili smo dom i krenuli peške ka Borovcu. Trebalo nam je otprilike 4 sata da se spustimo do našeg hotela. Smestili smo se u čiste i tople sobe, a posle kratkog dogovaranja i glasanja šta ćemo da radimo tog dana i gde ćemo da idemo, većina je odlučila da odemo do Rilskih manastira (što takođe nije bilo u planu). Opet smo se smestili u naš udoban autobus i stigli tamo za oko dva sata prijatne vožnje. Manastir Svetog Ivana Rilskog datira iz 10. veka. Jedan je od najvećih i najlepših manastira u Bugarskoj. Obišli smo glavnu crkvu manastira koja je zaista veličanstvena, savršeno oslikana i sa mnoštvom vrednih ikona, živopisne konake, sa visokim kamenim zidovima i malim prozorima, manastirski muzej, a nekoliko planinara popelo se i na Hreljovu kulu koja se takodje nalazi u centralnom dvorištu.

Jesen

Jesenje boje lišća stapale su se sa živopisnim bojama manastira. Nezaboravno...

U povratku, naš vodja se malo "zaneo", pa je promašio neke divne riblje restorančice, načičkane pored puta, u koje je, dok smo išli ka manastiru, obećavao da će nas dovesti na ručak. Po dolasku u Borovec, zadovoljni zbog onoga što smo videli, a jako gladni, raštrkali smo se po centru i u prijatnim bugarskim restoranima proveli večer. Pred odlazak na spavanje, pripremili smo se i za zimsko računanje vremena : pomerili smo časovnike za jedan sat unazad.

Te noći, kiša je dobovala po krovu i prozorima bez prestanka. Kada smo ustali, napolju je još uvek bio mrak. Već smo počeli da pravimo plan B, plan C...šta u slučaju kiše...I neverovatno : stala je u momentu kada smo izašli iz hotela i krenuli autobusom ka Maljovici. Na putu do maljovičkog planinskog kompleksa (1700m), vreme se potpuno razvedrilo, nebo izbistrilo i granulo je sunce!!! Zaista prava sreća, zar ne? Na uspon ka domu Maljovica krenuli smo oko 8 sati, a u dom smo stigli vrlo brzo, posle samo sat vremena. Doručkovali smo, popili čaj i krenuli dalje. Opet gazimo preko većeg ili manjeg kamenja koje je delimično prekriveno tankim slojem snega, pa je na nekim mestima i klizavo.

Prolazimo pored divnih jezera, a zaustavljamo se pored najlepšeg, najvećeg i najpoznatijeg, Eleninog jezera...

Elena

Fotografišemo...Umereni tempo našeg vodje omogućava svima nama, i starijima i mladima, da bez napora i preteranog umora stignemo do grebena. Vreme počinje da se menja, ali neznatno. Bezopasni oblaci i tanka magla nailaze sa svih strana, podižu se u visine, idu ka nama, komešaju se...Sunce pokušava da ih nadvlada...

Na grebenu

Ipak uspevamo da vidimo sve oko nas, ispred nas, dolinu u kojoj se kriju Rilski manastiri, jezera kao na dlanu, druge vrhove...

Nastavljamo još malo grebenom koji je takođe prekriven tankim snegom, i, oko 12 sati, na vrhu smo!

Maljovica

Na licima svih nas – osmeh! Uspeli smo...Beskrajno zadovoljstvo i trenuci sreće koji nam prosto prekidaju dah, u kojima pokušavamo da proživimo svaki sekund vremena za koji znamo da je jedan od onih koji se pamte i bez kojih bi čitav naš život bio besmislen. Tu, na tom vrhu, svi mi zajedno, doživeli smo savršeni trenutak sreće, jer, kao što sam nedavno pisala, život i sačinjavaju sitnice, male stvari, trenuci sreće, radosti, ali i bola i tuge... isto kao što zрно peska čini pustinju, kap vode okean...To su ti istinski trenuci sreće kojima neprestano treba težiti i od kojih kasnije živimo...Došlo je vreme za povratak. Istom stazom, malo sporije preko delimično zaledjenih stena, do doma...A unutra...toplo i prijatno. Zajapureni i po malo umorni i gladni, halapljivo smo pojeli bugarski specijalitet po planinarskim domovima – toplo, kuvano sočivo. U autobus smo se smetili oko 4 sata popodne i krenuli ka Srbiji.

Posmatrajući kroz prozor autobusa pejzaže koji su promicali pored nas i noć koja se polako spuštala, ušli smo u našu zemlju. Ti kilometri koje smo prešli i visine koje smo dostigli polako su počeli da deluju...Utonuli smo u najlepše snove. I sanjali, sanjali... vrhove, gorske oči, maglena mora...Vodja nas je preko mikrofona probudio pred Beogradom. Košava koja je mirisala na jesen sačekala nas je po izlasku iz autobusa. U medjvremenu, tog vikenda, nemilosrdni "pauk" "harao" je vračarskim ulicama oko hrama i odneo nepropisno parkirane automobile nekolicine planinara (vodjin, Slavkov, i ko zna...možda još nečiji!) Eh, i to je život...

Uspon na Musalu: *ukupno pređeno 22 km, savladana visina od 705m u usponu i 1620m u silaženju. Na vrh se popela cela grupa (34 planinara).*

Uspon na Maljovicu: *ukupno pređeno 16 km, savladana visina od 1030m u usponu i isto toliko u silaženju. Na vrh se popeo 31 planinar.*

Vođa puta: [Milan Lončar](#), PD Pobeda

Izveštaj i fotografije: Marija Petrović, PD Pobeda